

KOMMUNTILLSTÅND FÖR ATT ANVÄNDA ILLUSTRATION PÅ WEBBEN OCH I VIDEOINSPELNINGAR: TILLSTÅNDSVILLKOR

TILLSTÅNDSVILLKOR

Det tillstånd som upphovsrättsorganisationen Kopioisto rf beviljar ett allmänt bibliotek för att i sin verksamhet använda ett bildkonstverk eller ett fotografi eller pärmbilden till en publikation som ingår i en publikation i bibliotekets samling följer 6 §, 8 § och 9 § i lagen om allmänna bibliotek med nedanstående villkor vid genomförandet av sina uppgifter.

1. Tillåtet användningsändamål och definitioner

Med detta tillstånd får biblioteket framställa exemplar av en illustration som ingår i en skriftlig publikation i dess samling eller av en publikations pärmbild och göra det framställda stycket tillgängligt för allmänheten med nedanstående villkor.

Med *publikation* avses ett skriftligt verk som ingår i bibliotekets samling, såsom en bok- eller serietidningspublikation. I detta tillstånd avser en skriftlig publikation inte en dagstidning eller tidskrift och inte heller verk som skaffats med licensierade tjänster, med undantaget nedan rörande en e-boks pärmbild.

Framställning av exemplar avser att göra en kopia av illustrationen i en publikation genom kopiering, scanning, fotografering, videoinspelning, inspelning eller på annat sätt.

VAD MENAR DET?

i Dessa tillståndsvillkor är ett rättsligt bindande dokument mellan Kopioisto och användaren (biblioteket). Kopioisto beviljar biblioteken tillstånd för vissa användningssituationer av illustrationer då användningen inte direkt är tillåten i enlighet med upphovsrättslagen.

Syftet med tillståndsvillkoren är inte att beskriva upphovsrättslagens innehåll, de användningssituationer för illustrationer som lagen tillåter eller hurdan nyttjanderätt biblioteket har skaffat för illustrationen någon annanstans än av Kopioisto. De vanligaste användningssituationerna som tillåts i lagen har beskrivits på [Kopioistos webbplats](#) och [vanliga frågor](#).

i I definitionerna anges vad termerna i dessa tillståndsvillkor betyder.

Definitionerna grunder sig till en del på definitionerna i lagen.

i I tillståndsvillkoren anges vad man får göra med Kopioistos tillstånd.

Med *illustration* avses bildkonstverk som ingår i en publikation skyddade av upphovsrättslagen, samt fotografier i en publikation som stadgas i 49 a § i upphovsrättslagen. Illustration i dessa tillståndsvillkor avser inte publikationens pärmbild.

Med *videoinspelning* avses en bildinspelning gjord av ett allmänt bibliotek och som innehåller eller spelar in en publikations pärmbild.

Med *överföring* avses att dela, publicera eller spara en kopia eller videoinspelning som framställts av biblioteket så att den är tillgänglig för allmänheten på de sätt som tillåts med detta tillstånd.

Med ett *allmänt bibliotek* avses ett allmänt biblioteket enligt lagen om allmänna bibliotek (2016/1492).

2. Användning av bokillustration på bibliotekets webbplats, sociala mediekkanaler som biblioteket upprätthåller eller vid ett evenemang som biblioteket ordnar

Biblioteket får kopiera, fotografera eller skanna en illustration eller pärmbild som ingår i en publikation i sin samling och bifoga den till en egen presentation eller annan publikation, när användningen av bilden eller pärmbilden är relaterad till det skriftliga verk från vilket dessa bilder kopierats eller fotograferats. Biblioteket får göra en kopia framställd på detta sätt tillgänglig för allmänheten på en webbplats som förvaltas av biblioteket eller i en social mediekkanal som biblioteket upprätthåller, samt visa den presentation som det har utarbetat vid ett evenemang som biblioteket ordnar.

En illustration får vara tillgänglig för allmänheten så länge biblioteket har ett giltigt avtal med Kopiosto. När giltighetstiden för detta tillstånd utgår får kopior av en illustration inte längre vara tillgängliga för allmänheten och får inte användas utan särskilt avtal eller tillstånd.

I samma presentation eller annan publikation får en illustration från samma publikation användas från högst två uppslag.

i Punkt 2 gäller andra illustrationer i boken än pärmbilden.

i Exempel på användningssituationer av illustrationer som är tillåtna enligt punkt 2:

- Biblioteket får skanna en illustration i boken till bibliotekets blogg, webbplats eller sociala mediekkanaler för att illustrera eller liva upp en skrivelse som berättar om boken i fråga.
- Biblioteket får skanna eller fotografera en illustration i boken och foga bilden till en PowerPoint-presentation eller motsvarande som berättar om boken i fråga och presenteras vid ett evenemang som ordnas av biblioteket. Det kan till exempel handla om att återspegla en bokillustration på väggen eller projektduk vid en sagostund.
- Biblioteket får kopiera en bokillustration som skylt på en hylla eller tips för att vägleda var böckerna i fråga finns i biblioteket.

i Biblioteket måste ta bort kopior som gjorts med Kopiostos tillstånd från nätet och i bibliotekets lokaler när bibliotekets avtal med Kopiosto upphör.

i Kopiostos tillstånd tillåter att en illustration från samma bok används högst från två uppslag.

3. Användning av böckers pärmbilder på webbplatser och i databaser

Biblioteket får framställa ett digitalt exemplar av pärmbilden till en bok i sin samling och spara det tillsammans med dess författar- och verkinformation på en webbplats som förvaltas av biblioteket eller i en databas som förvaltas av biblioteket och som är öppen för allmänheten, till exempel nätbibliotek.

Med denna tillstånd får biblioteket även foga bilden av pärmen av en e-bok till en webbplats som biblioteket upprätthåller eller till en för allmänheten öppen databas som biblioteket upprätthåller, till exempel nätbibliotek, om biblioteket har ett giltigt tillstånd för biblioteksanvändning av e-boken.

En publikations pärmbild får vara tillgänglig för allmänheten så länge biblioteket har ett giltigt avtal med Kopiosto. När giltighetstiden för detta avtal utgår får en publikations pärmbilder som framställts med detta tillstånd inte längre vara tillgängliga för allmänheten och får inte användas utan särskilt avtal eller tillstånd.

Bokens pärmbild får inte redigeras eller bearbetas.

Det här tillståndet gäller dock inte tjänster eller databaser som upprätthålls inom ramen för ett nationellt utvecklingsuppdrag, såsom tjänsten Kirjasampo, där användningen av verk avtalas separat.

i Pärmbilder gäller endast punkt 3 i tillståndsvillkoren. Punkt 3 gäller inte illustrationer inne i boken.

i Med Kopiostos tillstånd kan biblioteket bifoga böckers pärmbilder i sitt nätbibliotek eller i en motsvarande databas. Detta underlättar situationer då biblioteket till exempel inte har ett separat avtal om länkning av pärmbilder med någon annan aktör än Kopiosto.

i Kopiostos tillstånd behövs inte om biblioteket genom ett separat avtal har fått tillstånd att länka bokens pärmbild till sitt nätbibliotek eller en motsvarande databas. Biblioteket ska självt säkerställa vad som är tillåten användning enligt avtalet och att den som gett tillståndet har rätt att göra det.

Exempel på användningssituationer som Kopiostos tillstånd ger biblioteket tillstånd till:

- Bibliotekets samlingar innehåller en bok vars pärmbild inte finns att tillgå genom länkning på grundval av något annat avtal. Med Kopiostos tillstånd får biblioteket skanna eller fotografera bokens pärm och bifoga bilden på sin webbplats eller i sitt nätbibliotek i anknytning till informationen om boken.
- Länken till pärmbilden fungerar inte eller så finns pärmbilden inte att tillgå genom länkning. Med Kopiostos tillstånd får biblioteket skanna eller fotografera bokens pärm och bifoga bilden på sin webbplats eller i sitt nätbibliotek i anknytning till informationen om boken.
- Biblioteket vill till exempel genomföra en lästdiplomsida på sin webbplats så att pärmbilderna bifogas till webbsidan som en kopia (inte genom länkning).

i Biblioteket måste ta bort kopior som gjorts med Kopiostos tillstånd från nätet när bibliotekets avtal med Kopiosto upphör.

i Pärmbilden får inte redigeras, till exempel genom att endast använda en del av den eller utelämnas något.

i Som en del av den riksomfattande utvecklingsuppgiften i fråga om tjänster eller webbplatser som produceras ska användning av pärmbilder överenskommas genom ett separat avtal med Kopiosto.

4. Videoinspelningar som biblioteket framställt och streamningevenemang

Biblioteket får spela in bokillustrationer av en publikation i samlingen som en del av bibliotekets självproducerade lässtund, boktips, författarintervju eller motsvarande videoinspelning.

En illustration kan bifogas videoinspelningen genom visning, filmning eller på liknande sätt. Vid streaming av ett evenemang organiserat av biblioteket självt får en illustration visas direkt från ett litterärt verk eller som en del av en egen utarbetad presentation. I en videoinspelning får man spela in eller visa illustrationer från flera böcker i en streamning. Om videoinspelningen förblir tillgänglig för allmänheten på nätet får illustrationer från högst två uppslag från samma publikation användas i samma presentation.

Biblioteket får förmedla de videoinspelningar som det har framställt med det här tillståndet till allmänheten med streamningsteknik eller genom att spara dem på en webbplats som förvaltas av biblioteket eller i en social mediekanal som förvaltas av biblioteket. Videoinspelningen får också länkas genom att bädda in den i en social mediekanal som förvaltas av biblioteket och länka den till en webbplats som förvaltas av biblioteket.

En videoinspelning får vara tillgänglig för allmänheten så länge biblioteket har ett giltigt avtal med Kopiosto. När giltighetstiden för avtalet utgår får videoinspelningar som gjorts med Kopiostos tillstånd inte längre vara tillgängliga för allmänheten och får inte användas utan separat tillstånd.

En inspelning av en streamningsituation där en hel publikation läses får inte göras tillgänglig för allmänheten. Om man vill lagra en inspelning i vilken ett litterärt verk har lästs i sin helhet så att den är tillgänglig för allmänheten ska detta avtalas separat med rättsinnehavarna.

Videoinspelningarna eller streamningen av evenemanget ska vara producerade av bibliotekets personal eller en produktion som biblioteket ansvarar för. Det här tillståndet gäller inte videor eller evenemang gjorda i samarbete eller som är samproducerade med en aktör utanför kommunen.

i Punkt 4 gäller annan bokillustration än bokens pärmbild.

i Exempel på användningssituationer som avses i punkt 4:

- Biblioteket får göra en direktuppspelning av en lässtund i sina sociala mediekanaer. Vid en direktuppspelning får illustrationen inne i boken visas i sin helhet med Kopiostos tillstånd. Vid samma direktuppspelning får illustrationer från flera olika böcker visas.
- Biblioteket får göra en video som blir kvar på nätet på bibliotekets webbplats eller sociala mediekanal, till exempel en video av författarintervju, boktips eller lässtund. Med Kopiostos tillstånd får illustrationer från samma bok användas i en video som lämnas på nätet från högst två uppslag.

i Videorna får publiceras eller streamas i bibliotekets sociala mediekanaer, till exempel YouTube, Vimeo, Facebook eller på webbplatsen.

i Biblioteket måste ta bort videor som gjorts med Kopiostos tillstånd från nätet när bibliotekets avtal med Kopiosto upphör.

i Kopiostos tillstånd gäller bokillustrationer. Tillstånd för att läsa bokens text vid direktuppspelning eller i video som lämnar på nätet ska skaffas separat av Sanasto eller upphovsmannen.

i Om videon produceras tillsammans med en utomstående aktör, ska användningen av illustrationen i en sådan video avtalas separat. Detta Kopiostos tillstånd gäller inte sådana situationer.

Information om illustrationens upphovsman ska anges i videospelningen enligt upphovsrättslagen i enlighet med god sed.

Användaren får titta på videospelningar via publiceringskanaler för personligt bruk. Användaren får inte ladda ner eller spara videospelningar från tjänsten.

i Information om illustratören kan anges eller nämnas på ett sätt som är naturligt för användningssituationen, till exempel i videons eftertexter.

5. Övriga användningsvillkor

Användningsrätten omfattar endast bibliotekets egen, icke-kommersiella användning och verksamhet riktad till dess användare. Videospelningar och andra publikationer samt evenemang som anordnas av biblioteket där en inspelning eller kopia används ska vara kostnadsfria.

Användning av bilden ska alltid hänföra sig till det skriftliga verket i fråga.

Information om upphovsman och verk

I bilden eller i samband med den ska information om upphovsman och verk alltid nämnas eller synas enligt upphovsrättslagen i enlighet med god sed.

Bearbetning av verk

Konstverk och fotografier får inte redigeras, beskäras, separeras från sin helhet eller på annat sätt bearbetas eller överförs till annan konstart. Med detta tillstånd får böckerna, verken och fotografierna i dem inte digitaliseras till digitala böcker, animationer eller liknande bildinspelningar.

En bild av en bokpärm bild får inte förmedlas till allmänheten i ett utskrivbart format (d.v.s. bilden får endast sparas i låg upplösning).

Användningsrättigheter beviljade av biblioteket

Användare av en bild får inte ges några andra användningsrättigheter förutom rätten att bläddra, se och läsa materialet. Biblioteket har inte rätt att ge användningsrättigheter till bilder som bifogas publikationer, till exempel genom att bifoga en CC- eller Creative Commons-licens till dem.

i Biblioteket bör beakta användningsvillkoren i punkt 5 vid användning av en bokillustration med Kopiostos tillstånd.

i Kopiostos tillstånd tillåter endast icke-kommersiell användning, det vill säga att videor, publikationer och evenemang där illustrationer används med Kopiostos tillstånd ska vara avgiftsfria.

i Bokens illustrationer eller pärm bild får endast bifogas till användningssituationer som gäller boken i fråga.

i Information om illustratören kan anges eller nämnas på ett sätt som är naturligt för användningssituationen, till exempel i videons eftertexter, i texten till inlägg i sociala medier eller på webbplatser i bildtexten.

i Kopiosto har inte tillstånd att ge biblioteket rätt att redigera illustrationer, till exempel genom att ta bort delar av en bild eller animera bilder.

i Med Kopiostos tillstånd får man inte publicera bilder i tryckbar storlek.

i Kopiosto har inte tillstånd att ge biblioteken rätt att bevilja andra tillstånd att använda illustrationer.

Vid lagring av en illustration eller bokpämbild som är föremål för ett tillstånd till en webbplats eller databas som biblioteket förvaltar, ska biblioteket använda tillräckligt effektiva tekniska åtgärder för att förhindra att illustrationen eller bokpämbilden som kopierats och lagras med detta tillstånd länkas till en annan tjänst, databas eller webbplats med ramlänkning.

Användning av text i ett skriftligt verk

Användningen av text i ett skriftligt verk och dess delar ska avtalas separat med Sanasto eller rättsinnehavaren.

Fri användningsrätt av ett verk

Biblioteket behöver inte tillstånd för att använda verket om verkets skyddstid har upphört eller användningen av verket eller dess del är tillåten på grundval av upphovsrättslagens begränsning.

i Om möjligt ska vidarelänkning av en illustration till en annan webbplats eller tjänst förhindras.

i Kopiostos tillstånd gäller användning av illustrationer. Man kan skaffa tillstånd för att använda texten av Sanasto eller upphovsmannen.

i Upphovsrätten gäller ännu i 70 år efter upphovsmannens dödsår. Skyddstiden för fotografier gäller tills det har förflutit 50 år sedan utgången av det år fotografiet framställdes, om fotografiet inte överstiger verkströskeln. För fotografier som överskrider verkströskeln gäller upphovsrätten i 70 år från slutet av fotografens dödsår.

6. Rättsinnehavarens förbuds rätt

Rättsinnehavaren av verket har rätt enligt upphovsrättslagen att förbjuda användningen av sitt verk med användningstillståndet som beviljas av Kopiosto.

Med tillståndet får man inte kopiera verk eller publikationer vars filmning, lagring och användning med Kopiostos tillstånd har förbjudits av rättsinnehavaren och meddelats till Kopiosto. Om rättsinnehavaren har meddelat Kopiosto om ett förbud, informerar Kopiosto biblioteket om detta. Information om sådana verk eller publikationer finns även på Kopiostos webbplats www.kopiosto.fi/sv/kopiosto/forbud-mot-kopiering.

i Enligt upphovsrättslagen har upphovsrättsinnehavaren, såsom upphovsmannen eller förläggaren, rätt att förbjuda användningen av sitt verk med tillstånd av upphovsrättsorganisationerna.

i Detta Kopiostos tillstånd gäller inte verk vars upphovsman, förläggare eller annan rättsinnehavare har förbjudt användningen av sitt verk med Kopiostos tillstånd. Sådana verk får inte användas med Kopiostos tillstånd i enlighet med tillståndsvillkoren, men de får användas med tillstånd som upphovsrättsinnehavaren själv beviljat samt i sådana situationer där användningen är tillåten med stöd av upphovsrättslagen.

7. Användning av verk i samarbete mellan flera bibliotek och inom ramen för det regionala utvecklingsuppdraget

Om biblioteket deltar i ett gemensamt bibliotekskluster mellan flera kommuner (kommunernas frivilliga samarbete inom biblioteksverksamheten) förutsätter detta tillståndets giltighet att alla kommuner som deltar i klustret har ett avtal med Kopiosto.

i Punkt 7 gäller användning av illustrationer i samarbete mellan flera bibliotek, såsom bibliotekskluster och inom ramen för den regionala utvecklingsuppgiften.

Denna punkt gäller inte användning av illustrationer i ett enskilt biblioteks egen verksamhet, även om biblioteket samarbetar med andra bibliotek i andra frågor.

i Om man på biblioteksklustrets gemensamma webbplats eller gemensamma sociala mediekkanaler vill visa en bokillustration eller pämbild på det sätt som Kopiostos tillstånd tillåter, kan alla kommuner som hör till biblioteksklustret ingå avtal med Kopiosto. Då gäller tillståndet även innehåll som produceras i biblioteksklustret.

Detta tillstånd gäller även för videoinspelningar gjorda inom ramen för det regionala utvecklingsuppdraget och andra publikationer och användningssituationer i enlighet med tillståndet, om alla kommuner inom bibliotekets verksamhetsområde som ser till det regionala utvecklingsuppdraget för de ifrågavarande allmänna biblioteken har ett avtal med Kopiosto.

Detta tillstånd gäller inte videoinspelningar, evenemang, tjänster, databaser, publikationer eller andra användningssituationer som sker inom ramen för det nationella utvecklingsuppdraget. I dylika situationer avtalas användningen av verken separat med Kopiosto eller rättsinnehavarna.

Det här tillståndet gäller inte heller videor, evenemang eller andra publikationer och användningssituationer gjorda i samarbete eller som är samproducerade med en aktör utanför kommunen.

i Även om alla bibliotek i biblioteksklustret inte skaffar Kopiostos tillstånd, kan ett enskilt bibliotek ändå alltid ingå avtal med Kopiosto och använda bokillustrationen i enlighet med tillståndet på sin webbplats och sociala mediekkanaler. Då gäller tillståndet inte biblioteksklustrets gemensamma kanaler, utan endast bibliotekets egna kanaler.

i Ett bibliotek som genomför en riksomfattande utvecklingsuppgift kan avtala om användning av en illustration direkt med Kopiosto, så att tillståndet omfattar användningen av en illustration på utvecklingsuppgiftens webbplats och i andra kanaler. Ett sådant avtal har ingåtts till exempel med Helsingfors stads bibliotek om litteraturwebbtjänsten Kirjasampo.

i Om videon, evenemanget eller någon annan situation där illustrationen används produceras tillsammans med en utomstående aktör, ska användningen av illustrationen avtalas separat. Detta Kopiostos tillstånd gäller inte sådana situationer.

8. Rapportering om användningen av verk

Biblioteket är skyldigt att lämna användningsinformation till Kopiosto om exemplar av verk som framställts med stöd av detta användningstillstånd och om verk som gjorts tillgängliga för allmänheten på ett sätt som avtalats separat.

Biblioteket måste med nätblanketten meddela Kopiosto följande information om den illustration som använts i videoinspelningen:

- namnet på den/de litterära publikationen/publikationerna som använts i videoinspelningen och publikationens ISBN-nummer samt information om det var en tryckt publikation eller en e-bok
- information om illustratören/illustratörerna
- information om det gällde en streamning av ett evenemang eller en inspelning
- kanal(er) för publicering av videoinspelningen
- tidpunkt för användningen.

i Rapporteringsskyldigheten gäller endast videon där illustrationer har använts. Rapporteringen av illustrationernas användningsinformation grundar sig på lagen om kollektiv förvaltning av upphovsrätt. Lagen förutsätter att användaren till den upphovsrättsorganisation som beviljat tillståndet lämnar de uppgifter om användningen av verken som behövs för att fördela och redovisa ersättning som tillhör uphovsmännen.

i Biblioteken får också rapportera om användningssituationer av illustrationer enligt detta tillstånd, men det är inte obligatoriskt. Rapporteringsdata används för att rikta ersättningar för upphovsrätt till illustratörer, och därför är en så omfattande rapportering som möjligt önskvärd.

Biblioteket förbinder sig till att på begäran delta i en undersökning eller annan utredning om användningen av andra illustrationer samt att förse Kopiosto med nödvändig information, till exempel om antalet användare av webbplatsen eller databaser.

Utrednings- och rapporteringsinformationen används för att fördela ersättning för användningsrätten enligt tillståndet till rättsinnehavarna.

i Av biblioteket kan separat begäras information om annan användning av illustrationen som används för betalning av ersättningar till illustratörerna.

9. Annullering av tillståndet

Kopiosto har rätt att återkalla det tillstånd som beviljats biblioteket med omedelbara rättsverkningar om biblioteket inte följer tillståndsvillkoren.

För användning av verk som strider mot detta tillstånd har rättsinnehavaren rätt att kräva ersättning i enlighet med 57 § i upphovsrättslagen.

i Om biblioteket som skaffat tillståndet bryter mot tillståndsvillkoren har Kopiosto möjlighet att vid behov annullera tillståndet för biblioteket i fråga.

i Upphovsmannen och förläggaren har rätt att kräva kompensation för olovlig användning av sitt verk. Kompensationsskyldigheten grundar sig på upphovsrättslagen. Kopiosto svarar inte för bibliotekets räkning för de yrkanden på gottgörelse för upphovsrättsinnehavare som orsakas av olovlig användning. Kompensationsskyldigheten gäller också situationer där biblioteket enligt lag behöver tillstånd att använda illustrationer, men har inte skaffat tillstånd.

10. Granskningsrättighet

Kopiosto har rätt att granska kopior, videoinspelningar och övriga publikationer gjorda med detta tillstånd på bibliotekets inspelningsplattformar. På begäran har Kopiosto rätt att få en utredning från biblioteket om tillämpningen av villkoren för detta tillstånd i bibliotekets verksamhet.

i Det här innebär att Kopiosto kan avtala med biblioteket att ge en utredning till Kopiosto om hur tillståndsvillkoren följs i biblioteket.

11. Kopiostos ansvar

Kopiosto beviljar tillståndet som användningstillstånd i enlighet med 16 d § i upphovsrättslagen. Kopiosto ansvarar för motiverade ersättningskrav som läggs fram av en rättsinnehavare som inte är medlem i Kopiosto eller dess medlemsorganisationer angående kopiering som har skett i enlighet med dessa tillståndsvillkor under tillståndets giltighetstid och som är tillståndsenlig.

i Om innehavaren av upphovsrättigheterna till bokens illustrationer, såsom illustratören, kräver ersättning av biblioteket som skaffat detta tillstånd för användningen av illustrationer enligt tillståndsvillkoren, svarar Kopiosto för ersättningskravet för biblioteket.

Kopiostos ansvar gäller endast användning enligt tillståndsvillkoren för de bibliotek som skaffat tillstånd. Om biblioteket inte har skaffat tillstånd eller använt illustrationen på annat sätt än enligt tillståndsvillkoren, svarar Kopiosto inte för de yrkanden på ersättning som hänför sig till sådan användning.

12. Tillståndsvillkorens giltighetstid

Dessa tillståndsvillkor gäller från och med 1.7.2023.

i Tillståndsvillkoren är klagörade och dessa uppdaterade tillståndsvillkor gäller från och med 1.7.2023 tills avtalet mellan biblioteket och Kopiosto upphör.

Om det sker ändringar i tillståndsvillkoren, ska det bibliotek som har skaffat tillståndet informeras om ändringarna i enlighet med avtalet mellan kommunen och Kopiosto.